

Schoolondersteuningsprofiel Staring College 2015-2019 Onderlegger 1

Criteria begeleidingsschool

ONDERWIJSCONCEPT (DIALOOG OVER LEERLINGEN MET SPECIALE ONDERWIJSBEHOEFTE, AANPASSINGEN, DIFFERENTIATIE)

a. Dialoog over speciale onderwijsbehoeften¹:

- Alle docenten binnen de school/afdeling kennen de leerlingen met wie ze werken bij naam. Iedere medewerker voelt zich verantwoordelijk voor het signaleren van problemen met en om leerlingen. Er wordt op signalen gereageerd door zelf actie te ondernemen of signalen door te spelen naar degene die bevoegd en/of het best in staat is om actie te ondernemen.
- Onderwijsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, warme overdracht door de toeleverende school en informatie uit het gesprek met de ouders.
- Er is sprake van educatief partnerschap met ouders. Het uitgangspunt hiervan is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school met waardering voor ieders deskundigheid.
- Overdrachtsgegevens voor bij de leerling betrokken medewerkers zijn beschikbaar in een beveiligd digitaal systeem.
- Het digitale leerlingvolgsysteem wordt door alle medewerkers gedurende de schoolloopbaan effectief benut:
 - docenten en mentoren leggen bij incidenten en periodiek gegevens vast in het beschikbare leerlingvolgsysteem. Het betreft gegevens over basisvaardigheden, referentieniveaus, sociaal-emotionele ontwikkeling, geboden ondersteuning, samenwerking met ouders en incidenten;
 - mentoren raadplegen regelmatig het lvs en zijn in staat de gegevens te analyseren waardoor signalen opgepikt worden en tot actie overgegaan wordt.

¹ Bij onderwijsbehoeften gaat het om de leerling. Conform de definitie bij het handelingsgerichte werken verstaan we onder ondersteuningsbehoefte de behoefte die de leerkracht heeft aan ondersteuning bij het werken met de leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte.

- De schoolleiding waarborgt de continuïteit van de dialoog over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, door aansturing van teams, mentoren en vakdocenten te organiseren.
- Er vinden regelmatig leerlingenbesprekingen plaats over alle leerlingen, maar frequenter over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Bij het laatste worden onderwijsbehoeften o.a. op basis van een analyse van het lvs geformuleerd en handelingsgerichte adviezen aan de leerkracht gegeven.
- Iedere leerling heeft een mentor die verantwoordelijkheid neemt voor de onderwijsbehoeften van de leerlingen van wie hij mentor is. De mentor is te allen tijde aanwezig bij de leerlingenbespreking.
- De school zorgt er op een actieve manier voor dat de informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar komt voor alle professionals in de school.
- De mentor maakt didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar met zowel de individuele leerling, de ouders als de mentorklas.
- Docenten en andere professionals zorgen ervoor dat zij geïnformeerd zijn over de onderwijsbehoeften van een leerling.
- De school kan na signalering van mogelijke speciale onderwijsbehoeften gebruik maken van de diagnostische expertise (in eigen dienst of vanuit een dienstencentrum).

a. De school waarborgt actief een sociaal en veilig klimaat. Dit wordt mede gewaarborgd door de aanwezigheid en toepassing van een verzuimprotocol, pestprotocol, vertrouwenspersoon, convenant veilige en leefbare school en meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

b. Er zijn gemeenschappelijke afspraken over hoe volwassenen in de school met elkaar moeten omgaan, hoe volwassenen met leerlingen moeten omgaan en hoe leerlingen onderling met elkaar moeten omgaan (gedragscode, waarin meegenomen wettelijke voorschriften).

c. Docenten maken n.a.v. de onderwijsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen.

d. Bij leerlingen die extra ondersteuning krijgen wordt dit vastgelegd in het individueel ontwikkelingsperspectief².

e. Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd i.v.m.:

- speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken;
- een meer of minder dan gemiddelde intelligentie;
- verschillende leerstijlen.

² Het ontwikkelingsperspectief is een wettelijk document dat de school opstelt voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Er zijn een paar verschillen tussen het oude handelingsplan en het nieuwe ontwikkelingsperspectief. Het ontwikkelingsperspectief kijkt naar de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling op lange termijn. De doelen aan het einde van de schoolloopbaan staan voorop en vervolgens wordt nagegaan wat er nodig is om die doelen te bereiken. Een tweede verschil is dat het handelingsplan een wettelijke afspraak is tussen ouders en school: deze moeten het met elkaar eens zijn over dat plan en de ouders zetten daarvoor een handtekening. De reden daarvoor is dat het handelingsplan gaat over de inzet van de middelen uit de rugzak. Het ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld door de school zelf. Wel wordt daarover overlegd met de ouders. Dat overleg heet 'op overeenstemming gericht overleg'. In het ontwikkelingsperspectief kan de bijzondere inzet van middelen meegenomen worden, maar dat is geen noodzaak.

Gedifferentieerde onderwijsprogramma's zijn opgenomen in het vakwerkplan en beschikbaar per vaksectie.

f. Er zijn onderwijsprogramma's die waar nodig afgestemd zijn op leerlingen met fysieke beperkingen, bv. Aangepaste roosters, beperkte lokaalwisseling, passend ingerichte elektronische leeromgeving en ruimte voor het verrichten van medische handelingen door daartoe bevoegden³.

g. Voor leerlingen die dit nodig hebben is een sociale vaardigheidstraining of faalangstreductietraining beschikbaar.

h. De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen.

i. Voor ondersteuning van leerlingen bedoelde middelen worden ook daartoe ingezet. De school/afdeling legt verantwoording af door de inzet van deze middelen zichtbaar te maken in de begroting, het jaarverslag en het resultatenoverzicht⁴.

³ Het kan ook gaan om personen aan wie de bevoegdheid is overgedragen.

⁴ Voorbeelden voor de inzet: aanpassing klassengrootte, assistentie in de klassen.

BESCHIKBARE MATERIALEN

- a. Er wordt gebruik gemaakt van onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken.
- b. Voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar (zowel voor leren als gedrag) en er is aansluitend bij de gebruikte lesmethoden aanvullend remediërend materiaal beschikbaar.
- c. De school regelt aanvullende onderwijsmaterialen op maat (bv. via het samenwerkingsverband of de dienst ambulante begeleiding).
- d. De school heeft passende materialen/methodieken voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (bv. voor dyslexie en/of dyscalculie)
- e. Het omgaan met (vermoedens van) dyslexie is vastgelegd in een protocol⁵.
- f. Er is een programma of aanpak in gebruik voor een veilig klimaat (o.a. ten behoeve van het ontwikkelen van sociale vaardigheden, het voorkomen van gedragsproblemen en preventie van pestgedrag via bv. de sociale media).
- g. De school/afdeling beschikt over materialen met speciale (ortho-)pedagogische en/ of psychologische kenmerken, o.a. gericht op sociale vaardigheden en voorkomen van gedragsproblemen.

EXTRA AANDACHT/TIJD

- a. De docenten weten d.m.v. het toepassen van differentiatievormen en zelfstandig werken, tijd vrij te spelen om extra aandacht te besteden aan de leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.
- b. Voor de leerling met een specifieke ondersteuningsbehoefte is er iemand beschikbaar die zowel hem/haar individueel als de groep daarin begeleidt.
- c. Bij toelating is ruim tijd beschikbaar om de leerling te ondersteunen bij het opstarten in de school. De tijd wordt benut voor gesprekken met de leerlingen en zo nodig een introductie in de groep.
- d. Er is voor leerlingen een tweede aanspreekpunt (naast mentor of docent) om lastige situaties te bespreken.
- e. Op school- en/of afdelingsniveau is, om mentoren en docenten te ondersteunen bij het omgaan met speciale onderwijsbehoeften van leerlingen, tijd beschikbaar bij ondersteuners als de zorgcoördinator, het zorgteam en het managementteam (minimaal enkele dagdelen per week).
- f. De zorgcoördinator en/of mentor en/of teamleider heeft voor iedere leerling enkele uren per kwartaal beschikbaar om de schoolloopbaan te volgen en de communicatie over speciale onderwijsbehoeften te organiseren.
- g. Er wordt ruimte geboden aan leerlingen om elkaar te helpen.

⁵ In het dyslexieprotocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnosticeerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie (o.a. extra tijd bij toetsen en examens, gebruik groot lettertype (arial 12), gebruik gesproken boeken).

RUIMTELIJKE OMGEVING

- a. Er is fysieke ruimte om aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften één-op-één ondersteuning te geven.
- b. De school zorgt voor algemene fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen voor leerlingen met fysieke beperkingen (o.a. rolstoeltoegankelijkheid, invalidentoilet, lift naar een verdieping die door leerlingen gebruikt wordt).
- c. De school is bereid om i.v.m. fysieke beperkingen waar nodig verdere individueel afgestemde aanpassingen te realiseren (bv. het vrijmaken van verkeersruimtes, aanpassen van inrichting van lokalen, realiseren van een verzorgingsruimte, rustruimte of ruimte voor therapie).
- d. Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen in beperkte mate gebruik maken van een eigen plek die is toegerust voor de speciale onderwijsbehoeften.

EXPERTISE

- a. Er is binnen de school/afdeling een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt.
- b. Alle leraren laten tijdens hun lessen zien dat zij kunnen differentiëren in de klas. Zij passen niveau- en tempodifferentiatie toe, bevorderen samenwerkend leren van leerlingen en houden rekening met leerstijlen.
- c. Alle leerkrachten zijn in staat om speciale onderwijsbehoeften te signaleren die om extra ondersteuning vragen.
- d. Aanvullend daarop is binnen het intern ondersteuningsteam expertise beschikbaar m.b.t. handelingsgericht werken, het individueel ontwikkelingsperspectief en het werken met individuele leerlijnen.
- e. Er is sprake van een teamaanpak op gedrag in de klassensituatie en de vrije situatie (gezamenlijke afspraken op papier, werkend in de praktijk).
- f. Docenten zijn in staat om binnen de teamaanpak op gedrag maatwerk voor individuele leerlingen te leveren.
- g. Alle docenten beschikken over competenties om de ouders als partner te betrekken bij de onderwijsondersteuning en daarbij de didactische en pedagogische ondersteuningsbehoeften bespreekbaar te maken. Er wordt daarbij ook ruimte gemaakt voor de eigen deskundige inbreng van ouders.
- h. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over de onderwijszorgvoorzieningen in de regio.
- i. De school/afdeling houdt minimaal voor enkele docenten of groepen de bekwaamheid op peil t.a.v. de volgende aandachtsgebieden:
 - het signaleren van speciale onderwijsbehoeften m.b.t. leren en gedrag;
 - kennis en aanpak dyslexie;
 - kennis en aanpak dyscalculie;
 - kennis en aanpak AD(H)D;
 - kennis en aanpak ASS;
 - kennis en aanpak faalangst.
- j. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over psychiatrische stoornissen.
- k. Binnen de school/afdeling is kennis beschikbaar over leerlingen met een andere culturele achtergrond.
- l. De school/afdeling heeft ervoor gezorgd dat overige specialistische expertise snel beschikbaar is (in noodgevallen binnen 3 werkdagen).
- m. De school/afdeling heeft een professionaliseringsbeleid gericht op het beschikbaar hebben van bovenstaande expertise.

n. Mentoren beschikken over de volgende competenties:

- kunnen betrekken van ouders als educatieve partner bij de onderwijsondersteuning;
- kunnen voeren van een positieve en stimulerende dialoog met leerlingen over hun speciale onderwijsbehoeften;
- kunnen voeren van een leerling-bespreking.

SAMENWERKING MET EXTERNEN

a. De school geeft samen met ketenpartners inhoud aan preventieve en curatieve ondersteuning d.m.v.:

- interventies van schoolmaatschappelijk werk;
- inschakelen van de jeugdarts;
- afstemming met het Centrum voor Jeugd en Gezin en lokale zorgnetwerken;
- inschakelen van het Bureau Jeugdzorg en geïndiceerde zorgverleners;
- inschakelen van GGZ;
- adequate communicatie met de leerplichtambtenaar en uitvoering van het regionaal verzuimprotocol Achterhoek.

b. De school/afdeling neemt deel aan een met de ketenpartners gevormd multidisciplinair overleg (bv. ZAT). Bij het multidisciplinair overleg zijn in ieder geval de zorgcoördinator, de orthopedagoog/psycholoog, schoolmaatschappelijk werk, schoolarts of schoolverpleegkundige, contactpersoon van het bureau Jeugdzorg en een leerplichtambtenaar betrokken. Op afroep is expertise vanuit het voortgezet speciaal onderwijs, politie, justitie en jeugd GGZ beschikbaar.

c. De school/afdeling werkt samen en stemt af met professionals uit het voortgezet speciaal onderwijs.